

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:
Pe un an 50 Lei
Pe jumătate de an 25 „
Pe un pătrar de an 12 1/2 „
Un număr 1 Leu.

Manuscrisele se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană” iar banii de prenumără-tiune și inserțiuni administrațiunii „Tipografa și Librăria diecezană” în Caransebeș
Telefon Nr. 30.

Prețul inserțiunilor:
Pentru publicațiuni oficiale, concursuri, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 30 Lei, până la 200 de cuvinte 45 Lei, de aci în sus 60 Lei.

Samson.

Prelegere din Religie de preotul SINESIU BISTREANU.

Astăzi voiu vorbi despre un bărbat, care ca judecător a condus peste douăzeci de ani poporul jidovesc, și adecă despre Samson, care a vețuit cu niște sute de ani înainte de venirea Mântuitorului.

Poporul jidovesc, adus de profetul Moise în pământul Canaan, era unicul care credea într'un Dumnezeu nevăzut, atotputernic, prea înțelept, și d'aceea să și socotia pe sine ca „poporul cel ales”.

Era însă incungiurat de popoare păgâne, adecă de acelea cari să închinau făpturilor și chipurilor făcute de mână omenească; iar fiindcă jidovii și p'aceea vreme, precum și astăzi sunt, aveau firea negustorească, și negustoria îi îndemna a veni în atingere cu păgânii, adesea-ori își uitau de Dumnezeu și să 'nchinau idolilor.

Dar și Dumnezeu îi pedepsia pentru necredință, așa că-i cuceriau păgânii și trebuiau să simtă jug străin.

Pe vremea de carea eu vă istorisesc, jidovii sunt cuceriti de păgânii Filisteni, care-i apă-sau greu.

Aveau însă o însușire bună și de toată lauda jidovii ăștia, că dâșii în or-ce neajunsuri țineau la frumosul obicei de a fi incungiurați de mulți copii, și vai, câtă durere și ce sbucium sufletesc era pe-o păreche de însurați dacă erau nerodnici sau n'aveau copii.

1. Era o păreche de însurați, adecă Manoe și cu nevastă-sa, cari duceau dorul copiilor și neîncetat rugau pe Dumnezeu să le dăruiască copii; iar Dumnezeu ascultă rugăciunea lor și trimise pe îngerul său la nevasta lui Manoe, care-i vesti: „Vei naște fiu, dar de părul capului său nu va atinge foarfeca, căci sfințit lui Dumnezeu va fi și va mântui poporul din mâna Filistenilor.”

Născându-se pruncul, l-au numit Samson, păzind cu mare sfială taina împărtașită de înger și crescându-l în paza poruncii dumnezeiești.

Îmbătrânind Manoe, tata lui Samson, e nevoit linărul să 'ngrijească de treburile de câștig a casei; iar fiindcă bătrânul să 'ndeletnicia cu vinzarea de produse din grădina sa, trebuia și Samson să alerge cu asinul în orașul învecinat al Filistenilor numit Thamnatha, vinzând legume, fructe, oleu și altele.

Mergând adesea pe stradele Thamnathei, întâlnește într'o zi o fată Filisteană, carea prin frumseță și ținută îl ademeneste mult și aprinde în inima sa o iubire feciorelnică. Având mai adesea prilej de întâlneală cu fata, răstoarce odată foarte vesel acasă și zice părinților săi: „În Thamnatha am întâlnit o fată dintre ficele Filistenilor, vă rog să mi-o dați de nevastă!”

La această cerere a fiului lor, bătrânii să priviră cu multă frică, zicându-și: că doară fiul lor să se căsătorească cu o păgână, din neamul ce s'a dovedit de cel mai neiertător vrăjmaș al jidovilor și care de mai bine de douăzeci de ani îi stăpânește și greu apasă. Asta ar fi o căsătorie nepotrivită și împotriva obiceiului jidovesc.

Apoi își mai aduceau aminte bătrânii și de îngerul Domnului, care odinioară le împărtașise că fiul lor e merit a elibera poporul de jug străin.

Tănuiseră aproape douăzeci de ani spre ce era sortit Samson și cu mare îngrijire păstrau neatînse de foarfecă părul buclat a fiului lor; iar acum asta să fie respalată?

Și îl rugară cu stăruință: „Oare între ficele neamului tău să nu-ți poți alege mireasă, că ești nevoit a te legătui cu o păgână?”

Dar zădarnică osteneală; căci n'ajută nici rugăminte, nici sfat, ori amenințare.

Credeau că i-au dat creștere bună, dar biruise iubirea de fata filisteană, așa că după hărțueli de peste o lună să 'nvoesc bătrânii ca să o ia

în căsătorie; iar în casa miresei și 'n orașelul Thamnatha a ținut șapte zile d'arândul petrecerea și ospățul nunții.

Temerea bătrânilor să adevări foarte curând, căci în decursul ospățului și fiind Samson în voile sale, dete celor treizeci de nuntași filisteneni să deslege o ghicitoare, dar pusese condiția: ca perzătorii să dea ca pedeapsă treizeci de rânduri de haine bărbătești. Avea să fie numai o glumă și Samson voia să bage o leacă în răcori pe nuntașii filisteneni și la adecă-te le-ar fi iertat bucurios resplata ghicitoare; dar aștia nu să pricepeau la glume, ci p'ascuns amenințară pe tinera mireasă, că: o vor omori pe ea și întreaga-i familie de nu va amăgi pre Samson ca să-i descopere deslegarea ghicitoare.

Și sermana mireasă de frica celor din neamul său, folosește mijloace d'ale dragostei sale . . . și descopere apoi nuntașilor înțelesul ghicitoare; iar Samson pricepând viclesugul nevestei sale și cucerit de mânie părăsește nunta.

Ajuns în Ascalon omoară treizeci de Filisteneni; iar hainele lor stropite cu sânge le aruncă la picioarele nuntașilor, și apoi să reîntoarce acasă nevoind să mai știe ceva de soția sa.

Dar la vr'o câteva zile îi trece mânia și iarăși să ivește vechea-i iubire și zorit aleargă la Thamnatha, unde i-se împărtășește că nevestă-sa s'a căsătorit cu unul dintre nuntași.

La vestea asta să aprinde Samson de o grea mânie și drept răzbunare dă parjol țarinei cu grâu și săcară a Filistenilor, așa că 'ntreg cериul părea o flacăra.

Filistenii păgubiți prin foc să duc în Thamnatha și încungiurând casa fostei neveste a lui Samson, o aprind, încât era înspăimântător a auzi strigătele celor arși de viu; iar Samson de altă parte pornește un groaznic măcel împotriva Filistenilor.

Așa să sfârșește tinereța lui Samson, care în sine luat nu eră rău, dar a fost un nătâng neascultând și neprimind sfatul părintesc. Și 'n chipul asta să spulberă visurile ademenitoare a tinerețelor, că pururea avea să-și facă împutarea (vina) c'a fost pricina nenorocirii alesei sale și n'avea să să mai legene în amăgirea că vr'odată să îmbrățișeze pe fata iubită.

Cucerit de durere sufletească fuge 'n codru, ca 'n peștera Etam să-și verse amărăciunea.

(Urmează)

Primii gramatici români bănățeni.

B.

Paul Iorgoviciu din Vărădia 1764—1808.

VII

Cele mai vechi mențiuni despre el.

Scriitorii români vechi, la fel ca și cei actuali, nu se pasionau de: numele, de insistențele, de scrisul, de frământările și disgustările celui dintâi „pionir al deșteptării românilor din Bănăt¹⁾”, „o existență agitată, rătăcitoare, plină de elemente dramatice²⁾” — un om cu multă învățătură și viață... aventuroasă, sbuciumată .. care a cercetat limba noastră și a adus păreri cu privire la prefacerea ei³⁾, — carele cât l-a luat gura „striga adevărul nou în auzul tuturor, Un profet prin sable venit, ca să aducă război⁴⁾”.

Ori și cum s-a ferit literatura română și străină a contemporanilor, ca să nu-i transmită marele nume posterității, totuș în cele din urmă s-a scăpat și de voe de nevoe, în cinci rânduri îl comemorează.

În cei bieți 44 de ani, cât i-a fost veacul, e amintit numai ce de douăori. Întâia dată de străini și oficial; a doua oră de un compatriot și conațional, cu care pare să fie stat în o prietenie mai strânsă. Celelalte menționări sunt toate postume și făcute de cătră ai noștri. Adevărat apoi că toate acestea pomeniri sunt laconice, nedemne unui ipoztaz de talia lui Iorgoviciu, mai totdeauna făcute nu pentru persoana lui Iorgoviciu, ci pentru scopuri particulare, ca să se lămurească alte circumstanțe, deci incidental; ba cele două mențiuni dela Petru Maior, să nu zicem deocamdată mai mult, sunt de-a dreptul ingrate!

Se vede, că P. Maior nu era bine cu Paul Iorgoviciu⁵⁾. Nu a dus Maior casă bună nici cu S. Clain, cu atât mai puțin suferea pe Șincai. Pe aceștia atunci îi vedea a pizmii răutate; az omoară pe frați, oarba neunire dintre Carpați.

Știa bine poetul profet la anul Domnului 1877, când vrea: „Să facă într'o clipă, ca să dispară din lume⁶⁾” Carpații.

¹⁾ Cornel Diaconovich, în Enciclopedia română, Sibiu 1900 v. II 870.

²⁾ N. Iorga, Istoria literaturii române în sec. al XVIII. București 1901 v. II 293.

³⁾ Ovid Densuszassu, Literatura română modernă. București v. I pag. 72 (anul 1920).

⁴⁾ Roman Ciorogariu, azi epp. la Oradea, în ziarul popular „Poporul Român”, Arad, 1912 Nr. 45.

⁵⁾ Iorga o. c. 318.

⁶⁾ V. Alexandri Balcanul și Carpatul strofa 2.

Medicul oculist Dr. Ioan Molnár Pinariu, de naștere din Sadu de lângă Sibiu⁷⁾, de unde era și vestitul Samoilă Clain, a edat în Viena la 1794 o gazetă românească. Redactorul ei era „un oarecare Paul Iorgoviciu”. Așa îl numește baronul Gheorghe Banffy, guvernatorul din Cluj, în o remonstrație adresată curții din Viena, pentru a reprimă gazeta din vorbă, saturată de francmazonerie.⁸⁾

Asta e prima mențiune despre Iorgoviciu, cunoscută până az. A doua și ultima pomenire, până a fost în viață, (1808) e din anul 1802, făcută de Dimitrie Țichindeal; bărbat prigonit de sârbi tot așa de avan ca și luminatul Paul Iorgoviciu.

Țichindeal „întoarce” de pre sârbie și „bate în tipar” la Buda în 1802, o carte⁹⁾. Prefața e scrisă în Becicherecul mic, (lângă Timișoara) la 2 Iunie 1802. Când mulțamește patronilor cari l-au ajutat la „chelciugul” tiparului, nu uită¹⁰⁾ a menționa și de „bine învățatul Paul Iorgoviciu” și de observațiile lui, cari au arătat națiunii cum trebuie a se readuce limba la originalul ei. Cu toate că el Țichindeal, declară că va rămânea, pentru a fi înțeles de toți, „la cuvintele acelea tuturor cunoscute”, mulțumindu-se a lăsa accentele, a goni „niște slove”, el împărtășește ideile lui Iorgoviciu. Buchile ar trebui lăsate, scrie el numai pentru cărțile bisericești.

Petru Maior pe timpul când era cenzor și corector de cărți în Buda, de două ori pomeneste pe Iorgoviciu. În 1812 tipări Maior la Buda, Istoria pentru începutul românilor în Dacia¹¹⁾. În aceasta își aduce aminte și de Iorgoviciu. Referindu-se la aceasta amintire dl Iorga scrie¹²⁾: „Petru Maior îl citează, dar tocmai în coadă și fără o atenție deosebită, în lista de cărturari, care termină Istoria pentru începutul românilor”.

⁷⁾ Bărbat binecunoscut în viața publică românească a timpului seu. Această încercare de a eda gazetă, e a treia. În două rânduri nu a izbutit. A edat și el o Gramatică românească pentru nemți. E feciorul lui „Popa Tuncu”. Ne vom ocupa de ei altă dată. Cmf. „Revista Precitilor” Timișoara, 1818 nr. 31—32 și rev. „Națiunea” Budapesta 1911 Nr. 5.

⁸⁾ Iorgoviciu a trimis câteva exemplare din foaie și vlădicului sârb din Sibiu, Gherasim Adamovici, ca să le împartă la poporenii. Iorgoviciu la data aceasta era Hofconcepist, în Viena. Iorga o. c. 294, 333, 288. Dr. Ioan Lupuș Din trecutul ziaristicii române, Arad 1916 pg. 68; idem Istoria bisericească a românilor ardeleni, Sibiu 1918 pag. 128. Iakab Elek, Az erdél i hirlapirodalom története 1849 ig, Budapest 1882; 27—28; de aici Ilarie Chendi Începuturile ziaristicii noastre, Orăștie, 1900 pg. 19—23. Iorga, în „Revista istorică”, București 1916 pg. 16—17 zice, că de fapt aceasta foaie nu a apărut nici când; idem Istoria bisericii românești, Vălenii de munte 1909 v. II 217.

⁹⁾ Sfaturile (a) înțelegerii (cei) sănătoase, prin bine înțeleptul Dorotei Obradovici întocmite, iară acuma întâia dată întoarse de pe limba sârbească și întru acest chip în limba dacoromânească așezate. I. Bănuș, și N. Hodoș, Bibliografia românească veche, București 1903, pg. 435—438, Nr. 651. Dr. Veress Endre, Erdély és magyarországi régi oláh könyvek és nyomtatványok, Kolozsvár 1910 pg. 86 (81; 107—108; 102—3).

¹⁰⁾ Iorga Istoria literaturii o. c. 422—3.

¹¹⁾ A treia ediție (prima cu litere) în Budapesta—Gherla 1883, de societatea academică „Petru Maior”.

¹²⁾ Istoria literaturii o. c. 296 nota 3.

A doua oară ocure numele lui Iorgoviciu în diata lui Petru Maior, din anul 1821. La punct V dispune Maior, că „cartea oarecare, (nu a învrednic-o a-i spune titula, ori că nu-o știa, dar o avea în îndemână; de ce nu și-a luat puțină osteneală să o caute) acărei auctor e Iorgoviciu să se renapoieze lui Grigorie Montan, învățator la școala română din Pesta, căci e a lui („Pariter liber quidam), auctore Iorgovics, hic est Gregorii Montan, docentis scholae valachicae Pesthiensis”¹³⁾.

În sfârșit cu anul 1813, îi pierе memoria la scriitorii contimporani. În acest an preotul din Pesta Ioan Teodoroviciu, de origine logojan, unde a și preoțit mai nainte, tipărește în Buda o carte. În prefață vărește câteva cuvinte de pareneneză întârziată. Eată-le:

„A fost început preainvățatul reposat Pavel Iorgoviciu a preamăritei tabule de județ jurat notarius, cărțicele a alcătui și în tip a le da, însă văzând el, că nevoița lui puțin se prețuiește, încă în loc de mulțămire dela unii mai multă defaimare au căpătat, mai încolo a se sârgui a încetat”¹⁴⁾.

Ne întâlnim aici cu două obaze nouă, necunoscute până acuma deairea, în mișcarea noastră culturală, din pragul veacului al XIX-lea: Montan și Teodorovici.

Înainte de a țiese mai departe viața lui Paul Iorgoviciu, socotim a fi cu cale, că în cadrul biografiei sale, să spunem succint în un punct a parte, acelea știri, cari le-am putut culege până acuma despre aceste figuri mai mărunte.

(Urmează)

10 Mai în Caransebeș.

Serbarea zilei de 10 Mai a fost favorizată de o vreme admirabilă. La 9 ore a avut loc serbarea separată a școlii primare de stat, la care a asistat foarte mulți domni și doamne.

Aici a ținut o cuvântare pe înțelesul elevilor dl director G. Neamțu despre însemnătatea zilei. Au mai fost coruri și recitări de poezii patriotice, executate de elevi și eleve.

La orele 10^{1/2}, s'a făcut serviciu divin de mulțămită în Piața Unirii într'o capelă improvizată, făcută din verdeață. A pontificat P. On. D. protopop Andreiu Ghidiu, asistat de P. On. D. protopresbiter Sp. Șandru, asesor consistorial

¹³⁾ Testamentul e fără dat, dar sigur e din anul 1821 ori 1820. Maior a reposat în 16 Februarie 1821. T. Cipariu Arhiv pentru filologie și istorie, Blaj 1867 pg. 390—1 Maior o. c. pg. XVII. Iorga I. c. 296 nota 2; 245 nota 3 și 244 nota 6.

¹⁴⁾ Moralnice sentenții, sau folositoare pîde, (traduse nu se știe după ce auctor. Iorga o. c. 297; 318. Vezi și „Foaia Diecezană” 1922 Caransebeș Nr. 14 cu nota 37.

și de preoții Gh. Noaghea, T. Șandru și F. Pop profesori.

P. On. D. protopop A. Ghidiu a ținut cu această ocaziune o predică adânc simțită și plină de însuflețire patriotică. Din partea armatei a rostit o cuvântare plină de avânt și cuprinzând toate momentele mai însemnate din istoria Românilor de locotenent-colonel Traian Popa, iar din partea liceului a vorbit în mod competent și atrăgător profesorul Iancu Călfun.

S'a cântat imnul regal și s'a aclamat călduros familia regală.

De față au fost toate autoritățile militare și civile în frunte cu P. Sf. Sa DI Episcop Dr. Iosif Traian Badescu și cu P. Sf. Sa DI arhiereu Filaret Musta, corpul ofițeresc, profesorii, soldații, toate școalele și un public foarte numeros.

S'a făcut apoi defilarea tuturor școalelor, a armatei, a cercetașilor. Era ceva înălțător. Simțiai o mândrie că ești Român.

Seara la 8 s'a făcut retragere cu torțe, luând parte armata și liceul. Ajungând convoiul în fața reședinței episcopoești orchestra militară a intonat „Pentru rugăciune“ și soldații, elevii și toți cei prezenți și-au descoperit capetele. Terminându-se rugăciunea, P. Sf. Sa DI Episcop făcându-și apariția la fereastră i-a binecuvântat și a aclamat pe Maj. Sa Regele Ferdinand I, secundat fiind de toți.

Seara s'a ținut reprezentația teatrală și concertul dat de școala civilă din loc. Frumosul program s'a început cu piesa teatrală „Lumină nouă“ cu subiect patriotic din războiul pentru întregirea națională a noastră, ca apoi să urmeze două cântece „Cucu“ și „Cântec popular“ executate cu multă precizie de corul școlii, condus de hărnicul și zelosul conducător Teodor Savescu. Foarte potrivit pentru a sbiciui unele obiceiuri ce sunt particularitatea fetișcanelor noastre cam uituce, — a fost monologul predat de eleva I. Câmpianu. Duetul „Turturelele“ cântat de drăgălașele domnișoare C. Mircea și E. Oberdorfer a fost bine executat. Frumoasa producțiune s'a terminat cu jocurile noastre naționale „Tărășelul“ și Hora storcând vii aplauze din publicul privitor. După reprezentație a urmat dans.

† Dr. Ion Sirbu.

După un morb, paratifuș, de cinci săptămâni, sbuciumatul suflet al iubitului nostru bărbat de știință Dr. Ion Sirbu, Luni la 2/15 Maiu a. c. a trecut la vecinicie.

Cu trecerea lui din viață, apun-și ale noastre mari și multe speranțe ce legasem de pregătirile lui vaste.

Acele pregătiri cereau dela dânsul să neargă departe de cuibul nașterii sale, ceace dragostea familiei sale

nu l-a lăsat nici odată, făcându-l a se decide să rămână ca preot iubiților săi consăteni, în locul tatălui său.

Dr. Ion Sirbu a luat parte la toate mișcările noastre politice și culturale și a scris un op de mare valoare pentru care a și fost premiat.

Patul bolnavului a fost cercetat de mai mulți medici iluștri, între cari și Dr. Pitulescu din București, iubitul său amic, durere ghiara morții nu s'a mai putut înlătura.

Joi la 5/18 Maiu a. c. scumpele oseminte au fost așezate în mormânt.

Înmormântării i-a premers S. Liturghie, după care adus cu litie în biserică i-s'a făcut progrebănia prin zece preoți din Almăj, mai mulți învățători, fiind present public foarte mare.

Predica a fost rostită de preotul Vasilie Popoviciu din Pătaș, în biserică, iar rezponzoriile au fost cântate foarte frumos de corul local condus de învățătorul Roșet.

Reposatul lasă în urma sa o mamă de 80 de ani și trei surori în cea mai jalnică durere precum și pe iubiții săi consăteni și amici.

Lină să-ți fie odihna suflet mult zbuciumat!

V. P. P.

TIPIC.

Sărbătoarea sfinților împărați Constantin și Elena întâmplându-se anul acesta în Sâmbăta Rusaliilor, — Tipicul bisericesc aprobat de Sfântul Sinod al Bisericii Autocefale Ortodoxe Române (ediția III, București 1918), la pag. 243, §. 2, orânduște următoarele:

„Iar de se va întâmpla în Sâmbăta Rusaliilor, atunci sfârșitul Serbării al Înălțării se face Joi, adevă mai nainte cu o zi; și în acea Joi seara, cum și Vineri dimineața, se cântă toată slujba sfinților Împărați strămutată; iar slujba morților se face singură după rânduală, atât Vineri cât și Sâmbăta dimineața, nestrămutată și neschimbată, pentru întristarea și jalea celor răposai“.

Circulară

relativă la modul de obținere și întrebuintarea carnetelor de identitate pentru călătorie cu preț redus pe C. F. R.

În conformitate cu nouile dispozițiuni ale Ministerului de comunicații pentru călătorie pe C. F. R. cu preț redus a funcționarilor, soțiilor și copiilor lor, vă aducem la cunoștință următoarele:

A) Referitor la copii.

I). Dela 1. Ianuarie 1922 s-a aprobat de către Ministerul de comunicații acordarea de „drept carnete de identitate“ pentru călătoria cu preț redus pe C. F. R. a copiilor funcționarilor Statului în condițiunile următoare:

a) Emiterea lor se face de către autoritatea de care depinde părintele copilului pe baza unei cereri în care să arate: Nr. carnetului său de identitate și clasa, pe lângă care anexează o dovadă, că copilul este legitim, data nașterii (anul și luna), o fotografie pe fondul alb actuală,

semnată de titular (fără carton) format 6 cm. X 8 cm. și suma de 1 Leu în numerar.

b) Emiterea de astfel de carnete nu se face decât pentru copiii dela 10 ani până la majorat.

c) Durata de valabilitate a acestor „drept carnete,” este de 1 an, ele preschimbându-se la începutul fiecărui an calendaristic.

d) „Drept carnetul” dă dreptul posesorului său de a face 12 călătorii de ducere și întoarcere într'un an, plătiind 50% din taxele tarifare.

e) În caz de pierdere, posesorul va anunța imediat Ministerul Comunicațiilor, serviciul permiselor, spre-a se da circulară de anulare, nemai eliberându-se altul pentru anul în curs.

B. Referitor la soții.

2) Soțiilor funcționarilor li s-au dat dreptul la 12 călătorii pe an, în loc de 4.

În acest scop s-au confecționat „Carnete foi,” ce urmează a fi atașate la carnetele de identitate.

Pentru obținerea acestor „carnete foi” este nevoie a se comunica numărul carnetului emis și a se înainta taxa de 1 Leu în numerar.

Soțiile care n-au obținut până la data acestei comunicări carnete de identitate, vor trimite Ministerului recepisa taxei de 7 Lei pentru clasa I, 5 Lei pentru a II-a și 3 Lei pentru clasa III-a, arătând în petițiune numărul carnetului soțului.

3) În caz când funcționarul a pierdut dreptul la carnetul de identitate prin demisiune, destituire sau deces, ni-se vor trimite toate carnetele de identitate spre a fi anulate.

Ministerul Cultelor și Artelor

Ș T I R I

P. Sf. Sa Episcopul diecezan a plecat Joi în 25 Mai la București în afaceri oficiale, însoțit de Dl asesor consistorial Aurel Moacă.

10 Mai. În toată țara s'a serbat cu mare însuflețire ziua de 10 Mai: Aniversarea Unirii Principatelor în 1859, a descălecării prințului Carol în țara românească în 1866, a independenței și a regatului român independent. Despre serbarea din Caransebeș dăm raport în alt loc.

Căsătoria principesei Marioara cu regele Alexandru s'a amânat pe 8 Iunie.

Starea sănătății principesei Elisabeta merge spre bine. Temperatura a scăzut aproape la normal. Starea generală e mai bună. Familia regală română a plecat din Atena Joi.

Ziua eroilor. La Înălțarea Domnului s'a serbat și în orașul nostru cu deosebită pompă ziua Eroilor: adevărată a soldaților cari și-au vărsat sângele și și-au jertfit viața în războiul mondial pentru desrobirea fraților subjugăți și pentru unirea tuturor Românilor într'un singur stat: România mare. După sf. liturghie s'a făcut șșirea cu procesiune (liție) la cimiter, unde s'a celebrat parastas pentru scumpul eroi ai neamului nostru. A oficiat însuși P. Sf. Sa Episcopul diecezan Dr Iosif Traian Badescu, asistat de P. O. D. protopopi A. Ghidiu, Sp. Șandru, de preoții G. Noaghea, T. Șandru și Filip Pop. După aceea Dl protopop Ghidiu a ținut o predică admirabilă despre cultul eroilor storcând lacrimi din ochii ascultătorilor. Înaintea soldaților și a elevilor dela liceu și șșcoala normală a vorbit apoi părintele T. Șandru

indemnându-i să fie și ei la rândul lor, când va fi nevoie, tot așa de viteji, ca și eroii pentru cari ne rugăm astăzi. Apoi a luat cuvântul însuși iubitul colonel P. Dobriceanu, care în cuvinte calde și inspirate de focul sacru al iubirii de neam și lege îndeamnă pe soldați și elevi să țină la credința strămoșească și să-și iubească dinastia, patria și neamul. Termină aclamând pe Regele, pe Regina și România mare. (Vii aclamațiuni). S'au aruncat flori din partea doamnelor și domnișoarelor pe mormintele eroilor din ambele cimitire. S'a făcut procesiune și rugăciuni și la cimiterul rom. catolic. E regretabil — precum s'a exprimat și Dl colonel — că credincioșii noștri măestri și țărani n'au luat parte la această serbare, decât în număr foarte restrâns.

Salariile preoților. Cetim în „Făclia”: Printr'o nouă ordonanță Ministerul cultelor a hotărât ca pentru anul bugetar 1922/23 salariul de bază al preoților să se întregască dela stat precum urmează:

Parohii, doctori în teologie la 600 lei lunar; parohii cu studii teologice sistematice la 500 lei lunar; capelanii cu drept de succesiune la 400 lei, iar preoților și capelanilor fără studii teologice sistematice la 350 lei lunar.

Gradațiile și sporul de scumpete rămân și pe mai departe în vigoare.

Protopopii vor avea pe lângă salariul de paroh și o retribuție lunară de 600 lei. Administratorii parohiilor vacante aflătoare în alte comune bisericesti primesc 50% din salariul de bază al parohului parohiei vacante. Asemenea și adm. protopresbiterali. Învățătorii cari funcționează și ca preoți beneficiază în această calitate numai de salariul de bază preoțesc, iar penzionistilor li-se va detrage penzia din retribuțiile preoțesti.

Închiderea conferinței dela Genova. Conferința dela Genova s'a închis fără să poată ajunge la rezultate însemnate. Rușii nu s'au învoit să recunoască și să... plătească datoriile facute înainte de război și nici împrumuturile facute în timpul războiului, și n'au voit să restituie proprietarilor din țări străine bunurile confiscate și nici să le dea despăgubiri. De cerut însă Rușii au cerut bani și iar bani pentru refacerea Rusiei. Bine a zis Lloyd George: „Rusia trebuie să recunoască că în Europa de apus cel care vinde mărfuri așteaptă să fie plătit; cel care dă împrumut așteaptă restituiră sumelor împrumutate; dacă se refuză plata unei vechi datorii, acela, căruia i-se cere un nou împrumut, va refuza să dea împrumut noui sume. Nu este de loc diplomatic, ca atunci, când Rusia cere credite ulterioare, să refuze plata datoriilor vechi. Europa poate și voește să ajute, însă Rusia trebuie ca în relațiunile ei să accepte codul de onoare, pe care noi l-am adoptat de secole și pe care l-am primit dela generații întregi de oameni cinștiți și muncitori”. S'a decis să se țină peste o lună o nouă conferință la Haga pentru discutarea problemei ruse. S'a scris un pact de neagresiune cu durata de 7 luni în care timp nici un stat să nu înceapă război cu alte state.

Bolșevicii confiscă odoarele de prin biserici. Guvernul sovietelor din Rusia a început confiscarea odoarelor sfinte de prin biserici, ca să le prefacă în bani. Fapta lor diavolească a produs adâncă indignare în sânul preoților și credincioșilor. Patriarhul Tikhon s'a opus confiscării și bolșevicii l-au condamnat la moarte. Bătrânul patriarh a și fost omorât. A murit moarte de martir apărându-și biserica.

Noul trenuri. Dela 1 Iunie va circula între Mehadia și București un nou tren accelerat, iar trenul mixt Timișoara-București se va transforma în tren de persoane.

CONCURSE.

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistoriu diecezan ddo 24 Septembrie 1921 Nr. 4078 B. se scrie concurs pentru *parohia* de clasa II-a din **Logojel** protopresbiteratul Logojului, devenită vacantă prin abdicarea preotului Nicolae Soșdean, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană” cu următoarele

Emolumente:

1. Una sesiune parohială constatătoare din 32 jugere pământ arător.
2. Una grădină intravilană de 1200 [] m.
3. Stola uzitată.

4. Pentru locuință are a se îngriji alesul preot, afară de aceia a-și plăti darea după pământul cel folosește.

Doritori de-a ocupa acest post să-și trimită rugărilor instruite conform normelor din vigoare Prea On. Oficiu protopresbiteral din Logoj și a-se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare cu prealabila învoire a protopresbiterului tractual în sf. biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântarea și oratoria bisericească, însă nu în ziua alegerii.

Logojel la 12 Decembrie 1921.

1—3

Lazar Borlovan

președ. com. par.

Ioan Popescu

not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Dr. George Popoviciu* protopresb. Nr. 5278 B. ex 1921.

Acest concurs se publică cu adausul, că în senzul §-lui 29 din Regulamentul pentru parohii și a decisului consistorial ddo 3 Martie și 12 Aprilie 1914 Nr. 3053, ridicat și la valoare de concluz sinodal sub Nr. prot. 33 ex 1914, credincioșii sunt îndatorați a presta și birul parohial, care constituie o parte legală a dotațiunii preoțești.

Caransebeș din ședința consistorială ținută în 2 Maiu 1922.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu m. p.

Pentru îndeplinirea postului de *învățător-cantor* la școala confesională ort. rom. din **Stamora-română**, protopresbiteratul Buziașului, comitetul parohial escrise concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul diecezan „Foaia Diecezană” pe lângă următoarele emolumente:

1. Salar dela comuna bisericească 500 Lei, iar restul întregire dela stat, care și până acuma a fost în curgere.

2. Locuință corespunzătoare.

3. Pentru conferință 50 Lei.

4. Pentru scripturistică 20 Lei.

5. Pentru compunerea secțiilor culturale, precum și pentru purtarea agendelor comitetului și sinodului parohial 30 Lei.

6. Pentru cantorat ca onorar 8 m. lemne de foc.

7. Dela înmormântări unde va fi poftit 5 Lei.

Pentru curățirea și încălzirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească, curățirea locuinței însă cade în sarcina alesului.

Alesul Domn învățător va fi obligat a provide instrucțiunea prescrisă în școala de toate zilele și în cea de repetiție, a instrua elevii în răspunsurile liturgice și a cânta cu ei în sf. biserică, unde va susține între școlari disciplina cuvenită solemnității serviciului divin. Preferiți vor fi cei capabili a instrua și conduce corul vocal.

Reflectanții la acest post sunt poftiți a-și înainta recursele adjustate cu documentele prescrise în Reg.

pentru org. inv. și adresate comitetului parohial din Stamora-română, la Prea On. Oficiu protopresbiteral din Buziaș, totodată sunt poftiți a-se prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în sf. biserică din loc, spre a face cunoștință cu poporul.

Stamora-română, din ședința comitetului parohial, ținută la 20 Martie v. 1922.

2—3

Gheorghe Clecan

președinte.

Nicolae Demenescu

notar.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Pe baza ordinațiunii Venerab. Consistoriu diecezan ddo 30 Decembrie 1921 Nr. 5108 B. ex 1921 se escrise concurs pentru ocuparea postului de *paroh* la parohia de clasa I din **Văliug** protopresbiteratul Bocșa-montană, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”.

Emolumentele:

1. Relu pentru întregirea sesiunii parohiale dela societatea „U. D. R.”

2. Dela societatea „U. D. R.” 40 metri lemne — 24 mtr. în natură și diferența în bani.

3. Două livezi: una arătoare de 2 jugere, și una de fânețe de 1 juger.

4. Stola uzitată și bir anual 100 Lei dela biserică.

5. Casă parohială și o grădină de 400 [].

Doritorii de a ocupa acest post, sunt rugați a-și înainta petițiunile lor conform regulamentul pentru parohii adresate comitetului parohial din Văliug, prin Prea On. Oficiu protopresbiteral din Bocșa-montană.

Recurenții sunt rugați a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în sfânta biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântare și oratorie, dar numai cu prealabila încuviințare a protopresbiterului tractual, dar nici decum în ziua alegerii.

Văliug din ședința comitetului parohial ținută la 19 Martie 1922.

2—3

Sofronie Miron Mănescu **Vasile Belcea** **Lazar**

președinte

notar.

În deplin acord cu mine: *Mihail Gașpar* protopresb.

Nr. 929 B. ex 1922.

Acest concurs se publică pe lângă observarea, că în senzul concluzului sinodal Nr. prot. 129 ex 1880 parohia din Văliug este de clasa a II-a.

Caransebeș din ședința consistorială ținută în 7 Aprilie 1922.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu.

Pe baza ordinului Venerabilului Consistoriu diecezan din 4 Martie 1921 Nr. 758 B ex 1921 se escrise concurs pentru îndeplinirea postului de *preot* în parohia de cl. II din **Sacoșul-unguresc** protopresbiteratul Buziaș cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”.

Emolumentele sunt:

1. Una și jumătate sesiune parohială constatătoare din 48 jug. pentru care alesul preot va plăti dările.

2. Stola și birul parohial uzitat.

3. Alesul preot are a se îngriji singur de locuință.

Doritorii de a ocupa acest post, sunt poftiți a-și înainta petițiunile de concurs comitetului parohial prin oficiul protopresbiteral din Buziaș și a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare, cu prealabila învoire a

protopresbiterului tractual în sfânta biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie, nu însă în ziua de alegere.

Sacoșul-unguresc din ședința comitetului parohial ținută la 18 Iulie 1921. 2—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Nr. 1311 B. ex 1922.

Acest concurs se publică acum pentru a doua oră cu adausul, că intrucât nu se vor arăta concurenți cu cvalificație pentru parohii de clasa a II, se vor admite și concurenți cvalificați pentru parohii de clasa III.

Caransebeș din ședința consistorială ținută în 2 Maiu 1922.

Dr Iosif Tr. Badescu m. p.
episcop.

Pe baza ordinațiunei Venerabilului Consistor diecezan dđto 26 Iunie 1921 Nr. 2692 B. ex 1921 pentru ocuparea postului de *preot* în parohia vacantă de clasa III-a din comuna **Scăiuș**, protopresbiteratul Lugoj, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Venitele sunt:

1. Sesiunea parohială constatătoare din 64 jugere pământ.

2. Stola uzitată.

3. Birul parohial uzitat.

4. Locuință liberă cu zidiri laterale.

5. Două grădini estravilane și un intavilan.

Darea după pământ o solvește preotul ales.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și înainteze rugări adresate comitetului parohial din Scăiuș Prea On. oficiu protopresbiteral gr. or. rom. din Lugoj; apoi a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cele bisericesti și oratorie.

Scăiuș la 10/23 Aprilie 1922. 2—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: **Dr. George Popoviciu**, protopr.

Pe baza ordinațiunei Venerabilului Consistor diecezan Nr. 1473 B. ex. 1919 se escrie concurs pentru întregirea *parohiei I* de clasa II din comuna **Bocșa-română**, protopresbiteratul Bocșei-montane — rămasă vacantă prin abdicerea preotului Dr Nicolae Popoviciu — cu termin de 30 zile socotit dela prima publicare în foaia oficioasă a diecezei.

Emolumentele sunt:

1. Sesiunea parohială.

2. Birul și stola usuată.

De locuință se va îngriji alesul preot.

Doritorii de a ocupa această parohie să-și subștearnă recursele lor instruate conform stat. organic și regulamentului pentru parohii — adresate comit. parohial — Prea On. Domn Mihail Gașpar protopresbiter în Bocșa-montană.

Recurenții sunt poftiți a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie, dar nicidecum în ziua de alegere.

Bocșa-română din ședința comitetului parohial ținută la 26 Octomvrie (8 Noemvrie) 1921. 2—3

Iuliu Crina m. p.
președ. com. par.

Miron Popoviciu m. p.
not. com. par.

În conțelegere cu mine: **Mihail Gașpar**, protopresbiter.

Pentru ocuparea postului de *învățătoare* la școala confesională ort. rom. din **Sacoșul-unguresc**, protopresbiteratul Buziaș, se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

1. Salar învățătoresc 750 Lei, iar restul întregire dela stat.

2. Pentru conferință 40 Lei.

3. Pentru scripturistică 40 Lei.

Locuință în edificiul școalei, cu grădină de legumi de 800 □ st.

Cele ce voiesc să ocupe acest post au să-și subștearnă petițiunile adresate comitetului parohial din Sacoșul-unguresc, Prea Onoratului oficiu protopresbiteral din Buziaș.

Sacoșul-unguresc la 18 Iulie 1921. 2—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Pentru ocuparea postului de *învățător* la școala confesională ortodoxă rom. din **Sacoșul-unguresc**, protopresbiteratul Buziaș, se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

1. Salar învățătoresc 600 Lei, iar restul întregire dela stat.

2. Pentru conferință 40 Lei.

3. Pentru scripturistică 40 Lei.

4. Dela înmormântări 4 Lei.

Locuință în edificiul școalei, cu grădină de legumi de 800 □ st.

Învățătorul ales e dator a instrua copiii în ceremoniile bisericesti.

Cei ce doresc a ocupa acest post au să-și subștearnă petițiunile adresate comitetului parohial din Sacoșul-unguresc, Prea Onoratului oficiu protopresbiteral din Buziaș, prezentându-se în vre-o Duminecă în sfânta biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Sacoșul-unguresc la 18 Iulie 1921. 2—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistoriu diecezan dđto 16 Iulie 1921 Nr. 3085 B. ex. 1921, se publică concurs, cu termin de 30 zile, socotit dela prima publicare în „Foaia Diecezană“, pentru ocuparea postului de *paroh* vacant în orașul **Logoj**, cu următoarele emolumente:

1. Sesiunea parohială, constatătoare din 38 jugere.

2. Stola și birul parohial uzitati.

3. Onorar de 300 Lei din casa bisericii pentru 15 cuvântări, pentru fiecare cuvântare câte 20 de Lei.

Recursele provăzute cu documentele prescise pentru parohii de clasa primă, se înaintează oficiului protopresbiteral ortodox român al Logojului. Recurenții sunt poftiți a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare, spre a-și arăta desteritatea în oratorie și în serviciul bisericesc.

Dat din ședința comitetului parohial, ținută în 29 August 1921. 3—3

Dr. George Popoviciu
președint.

George Ona
notar.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Nr. 925 B. ex 1922.

Acest concurs se publică din nou după ce recurenții și-au retras recursurile pentru dobândirea acestei parohii.

Caransebeș din ședința consistorială ținută în 7 Aprilie 1922.

Episcopul diecezan:
Dr. Iosif Tr. Badescu.

Pe baza ordinațiunii Venerab. Consistoriu diecezan Nr. 4762 Șc. 1921 și Nr. 5186/1921 dtto 23 Decembrie 1921 se scrie concurs pentru întregirea postului vacant de *învățător* dela școala noastră confesională ort. rom. cl. I (întâia) din comuna **Cacova**, tractul Oraviței cu termen de 30 zile dela prima publicare pe lângă următoarele condițiuni:

1- Salar fundamental dela cult 500 Lei, iar restul întregire dela stat.

2. Paușal de cortel 400 Lei.
3. Paușal de conferințe și adunări generale 200 Lei.
4. Paușal de scripturistică 100 Lei.
5. Pentru cantoratul bisericesc 100 Lei.
6. Ajutor de scumpete 400 Lei.

Alesul *învățător* este îndatorat a purta cantoratul bisericesc, a conduce corul, a face socotelele bisericii pe lângă remunerație de 100 Lei, a participa la înmormântări pe lângă taxă de 10 Lei, a cânta la parastase pe lângă taxa de 2 Lei de fiecare parastas.

Recurenții sunt poftiți să-și înainteze petițiile prevăzute cu documentele de lipsă Prea On. Oficiu protopresbiteral din Oravița-montană.

Cacova din ședința comitetului parohial ținută la 28 Februarie 1922. 3—3

Fotie Adamescu
președinte ad hoc.

Ioan Cioc
not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Cornel Stefan* adm. protopresb.

Tipografia și Librăria Diecezană

==== din Caransebeș, ====

cel mai vechiu stabiliment din întregul Bănat.

LIBRĂRIA DIECEZANĂ singura librărie românească din Bănat

unde se pot găsi orice fel de cărți literare, științifice și pentru școale. Un bogat asortiment de revizite școlare, registre pentru bănci, comercianți etc.

TIPOGRAFIA DIECEZANĂ efectuește tot felul de tipăriri precum:

cărți științifice, literare și de școlă. Învitări și afișe tipărite simplu și în culori, tipăriri pentru officii și
==== particulari etc. ====